

[Steen Folke]

stermøde den 1.-2. september. Men det hæster.

Den svenske regering er formentlig nået længst i retning af at beslutte konkrete økonomiske sanktioner. Det ville givetvis gøre indtryk andre steder, hvis den danske regering erklærer sig rede til at gennemføre sanktioner. Men det må ske i den nærmeste fremtid. Hvis ikke handling følger ord, vil de mange verbale protester over for det sydafrikanske apartheidstyre lyde hult.

Anden næstformand (Erlendsson):

Spørgsmålet er stillet til udenrigsministeren. Det besvares af minister Lise Østergaard.

Minister Lise Østergaard:

Hr. Steen Folkes udgangspunkt for dette spørgsmål beror på en misforståelse: det har ikke vist sig umuligt at få EF-landene til at vedtage økonomiske sanktioner over for Sydafrika. De ni EF-lande har fortsat dette spørgsmål under aktiv overvejelse og behandling.

I sommer bad de ni's udenrigsministre en embedsmandsgruppe med repræsentanter for hvert land om at undersøge foranstaltninger, der kunne sættes i værk for at få Sydafrika til at opgive sin apartheidpolitik. Som et første resultat af denne undersøgelse har de ni's udenrigsministre den 20. september i år vedtaget en adfærdskodeks for dem af deres virksomheder, der arbejder i Sydafrika. Gruppen arbejder videre med andre mulige foranstaltninger som f. eks. våbenembargo, forbud mod nyinvesteringer og indgreb over for eksportkreditgarantier. På de kommende udenrigsministermøder vil vi få rapporter om, hvor langt gruppen er kommet, og vi vil forhåbentlig kunne vedtage flere foranstaltninger.

På det nordiske udenrigsministermøde i Helsingfors i september d. å. vedtog vi at nedsætte en lignende gruppe, der skal udrede mulighederne for et fælles handlingsprogram vedrørende udvidede økonomiske foranstaltninger over for Sydafrika. I denne gruppe er arbejdet også i gang, og den vil rapportere til det næste nordiske udenrigsministermøde, der finder sted i marts 1978.

Det er fortsat regeringens bestræbelse – som man aktivt arbejder for – at der inden

for en tilstrækkelig bred kreds mod Sydafrika vedtages effektive og bindende foranstaltninger, som får Sydafrika til at opgive sin apartheidpolitik. Derfor har regeringen gennem mange år arbejdet for, at FN's sikkerhedsråd vedtog en obligatorisk våbenembargo mod Sydafrika, og vi har ligeledes anbefalet, at sikkerhedsrådet tog skridt til at forhindre nyinvesteringer i Sydafrika. På dette område er det som bekendt sikkerhedsrådet og ikke generalforsamlingen, der har kompetencen i henhold til FN-pagten.

I mangel af sikkerhedsrådsvedtagelser på dette område vil effektive beslutninger i en bred kreds af industrilande være nyttige. Men de foranstaltninger, der tages, må være effektive og have en bred opbakning. Det må ikke være sådan, at nogle følger sanktionerne og andre ikke. I så fald vil de blive uvirkomme eller virke mod deres hensigt. Hvis vi påtager os byrden, som berører erhvervsliv og beskæftigelse, må vi sikre os, at apartheidssystemet rammes virkelig effektivt, for det er det, der er vores hensigt.

Steen Folke (VS):

Jeg er godt klar over – og det fremgår også af min skriftlige begrundelse – at sagen om økonomiske sanktioner ikke er skrinlagt i EF-regie, altså at der arbejdes videre med det. Men jeg mener, at man på baggrund af udenrigsministermødet den 20. september må erkende, at det ligger særdeles tungt med at komme nogen vegne med disse økonomiske sanktioner.

Jeg mener selvfølgelig, at det vil være fint, hvis hele EF vedtager alle mulige former for bindende sanktioner over for Sydafrika, hvad enten det er investeringer, spørgsmål om handelsrestriktioner, forbud mod import og eksport, eller hvad det nu kan være; det er klart. Jeg mener også, det ville være fint, hvis FN's sikkerhedsråd vedtog det, hvis hele FN gik ind for det; det siger sig selv. Sagen er bare, at tiden går, og det her har været realiteten i årevis. Dette regime har siddet i mange år, og situationen bliver værre og værre for de undertrykte i Sydafrika. Man har snakket og snakket og snakket om restriktioner og om sanktioner af den ene og den anden art. Man har fordømt verbalt om og om igen, men mere er det ikke blevet til.